

CORS 2011-2012

avaloracion diagnostica educacion primària

competència comunicativa: aranés

Nòm e cognòms

Grop

Generalitat de Catalunya
**Departament
d'Ensenyament**

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu

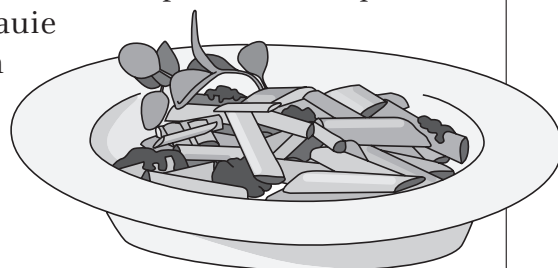
tèxte 1: Per ua sièta de macarrons

ACTIVITAT 1: COMPREENENÇA LECTORA

Lieg atentivament eth tèxte següent e, a continuacion, respon es questions

Per un sièta de macarrons

Eth restaurant Da Bruno ère eth mielhor restaurant dera vila. Non n'auie cap que sabesse premanir era pasta com Bruno e es sòns macarrons *all'arrabiatta* s'auien hèt tan famosi que viege exprèssament gent de dehòra e tot entà tastar-les. Ère un restaurant ben petit, per aquerò a viatges se i hègen ues coes que hègen eth torn ara cantuada; totun, encara que quauqui amics li auien aconselhat que se cerquésse un locau mès gran e loguésse mès gent, eth non volie ne entener-ne a parlar. Didie qu'ada eth non li agradauen, es restaurants grani, e que ja n'auie pro damb aqueth e damb Mario, eth sòn servidor. Quan li hègen a veir que, se cambiaue, poderie guanhar fòrça mès sòs, nautaue es espatles: ja n'auie pro damb es que guanhaue; non n'auie de besonh mès.

E ère vertat.

Mès Bruno tanpòc volie cambiar de locau perque auie un secret: ère enamorat. Rita, era gojata qu'estimaue, ère periodista. Viuie ena casa deth costat, en prumèr pis. Auie un balcon plen de flors. Des dera codina, Bruno la vedie quan gessie a cuedar es plantes. Se hège bon, Rita s'installaue en balcon, deuant d'ua tauleta, e teclejaue vertiginosament en un ordenador portable.

Quan apareishie era, Bruno tostemp trobaue ua desencusa entà parlar-i bèth shinhau. Atau se heren amics, totun, eth encara non auie gosat de dider-li que n'ère enamorat.

Ahraga ère un aute des sòns secrets: tan, tan secret, que non n'auie parlat jamès ne damb Rita. Ère grisa e blanca e auie es uelhs d'un verd ben clar: semblaue ua gata quinsevolh, mès non n'ère cap. Ère un present qu'era *signora* Antònia, era mair de Bruno, auie hèt ath sòn hilh quan se n'anèc d'Itàlia entà daurir un restaurant en aquera ciutat estrangèra.

Era *signora* Antònia auie estat era mèstra de codina de Bruno: totes es recèptes e toti es secrets les auie aprenut d'era. Mès Bruno auie un problèma: ère enormement distrèt; quan non se descuedaue era sau, se desbrembaue era branqueta de majorana, o de baselic fresc, o se deishaue es anchòies, o es tomates, o er òli, o eth vinagre... E açò, entà un codinèr, ei ben grèu. Era *signora* Antònia se desesparaue.

—Com t'ac haràs, praube mainatge, tot solet en un restaurant?

Era solucion que siguec Ahraga.

Arrés sabie d'a on auie gessut: auie apareishut per suspresa ena codina dera *signora* Antònia e aquera bona hemna l'auie adoptada. Lèu auie mostrat un gran interès pes leçons de codina, encara que metec un temps tà poder demostrar era sua abilitat.

tèxte 1: Per ua sièta de macarrons

Un dia que Bruno premanie tot solet ua des sues sausses preferides, tot d'un còp que-dèc tot estonat: ère segur que se descuedaue bèth ingredient e per mès que pensaue, non arribaue a rebrembar qué ère. Ja ère a punt de demanar ajuda a sa mair, quan era gateta miulant damb totes es sues fòrces, sautèc en marme e damb eth morro toquèc eth potet des taperes.

—Taperes, açò me manque ena saussa!

Atau siguec com Bruno descorbic es qualitats de Ahraga: se sabie totes es recèptes de memòria!

Mercè Canela, *Per un plat de macarrons*.
Ed. Cruïlla. Tèxte adaptat.

Mèrca damb ua X era resposta corrècta.

1 Qui ei Bruno?

- a. Eth propietari d'un bar renommat.
- b. Eth codinèr d'un restaurant de luxe.
- c. Eth codinèr e eth propietari d'un petit restaurant.
- d. Eth servidor d'un gran restaurant.

2 Perqué ère coneishut eth restaurant?

- a. Perque era gent ven exprèssament de dehòra.
- b. Perque es clients hègen coa fòrça estona.
- c. Perque ère un restaurant petit e acuelhedor.
- d. Perque hègen uns macarrons boni de vertat

3 Qué vò díder en tèxte «nautar es espatles»?

- a. Non comprèner qué te diden.
- b. Non hèr cas d'aquerò que te diden.
- c. Hèr cas d'aquerò que te diden.
- d. Enfadar-te per aquerò que te diden.

4 Penses qu'es amics aconselhauen ben a Bruno?

- a. Non, perque eth ja ei content com ei.
- b. Òc, perque atau ja non veirie mès a Rita.
- c. Non, perque en un restaurant gran non se'n poderie emportar a Ahraga.
- d. Òc, perque eth ei fòrça ambiciós e vò un gran restaurant.

0-1

0-1

0-1

0-1

tèxte 1: Per ua sièta de macarrons

5 De qué trebalhaue Rita?

- a. Netejaue balcon.
- b. Hège de codinèra.
- c. Inventauè condes.
- d. Escriuie entà un diari.

6 Penses que Bruno estimaue a Rita?

- a. Non, perque sonque èren amics.
- b. Non, perque sonque parlauen.
- c. Òc, mès era no'n hège cap de cas.
- d. Òc, mès encara non l'ac auie dit.

7 Qui auie es uelhs verds?

- a. Bruno.
- b. Ahraga.
- c. Rita.
- d. Era signora Antònia.

8 Qui ère era signora Antònia?

- a. Era mair de Rita.
- b. Era mair de Bruno.
- c. Ua mèstra de Bruno.
- d. Ua codinèra professionau.

9 Perqué cres que patie tant era signora Antònia?

- a. Perque eth sòn hilh anaue a trebalhar en estrangèr.
- b. Perque eth gojat non sabie codinar guaire ben.
- c. Perque eth gojat auie pòga memòria.
- d. Perque lèu se metie nerviosa.

0-1

0-1

0-1

0-1

0-1

tèxte 1: Per ua sièta de macarrons

10 Quini èren es grani secrets de Bruno?

- a. Rita e Ahraga.
- b. Ahraga e era signora Antònia.
- c. Rita e es recèptes de codina.
- d. Es recèptes de codina e Ahraga.

11 Qui cres qu'ajudarà a Bruno damb es problèmes culinaris?

- a. Es sòns amics.
- b. Ahraga.
- c. Mario.
- d. Rita.

12 Com dideries qu'ère Bruno?

- a. Trebalhador e solitari.
- b. Ambiciós e organizat.
- c. Desmemoriat e trebalhador.
- d. Guit e pauruc.

ACTIVITAT 2: EXPRESSION ESCRITA

13 Imagina que vas tà un restaurant e te tròbes ua mosca mòrta ena sièta de macarrons. Explica qué li dideries de manèra educada ath servidor.

Complèta es quate linhas.

.....

.....

.....

.....

0-1

0-1

0-1

0-1-2

R

0-1-2

S

tèxte 2: Anna, naveganta e aventurèra

ACTIVITAT 1: COMPREENÇA LECTORA

Lieg atentivament eth tèxte seguent e, a continuacion, respon es questions.

Anna, naveganta e aventurèra

A Anna Corbella l'apassione navegar pera mar! Navègue trauessant mars e oceans damb vaishèths de vela. E ac hè tan ben qu'a guanhat un pilèr de competicions e ara ei a punt de hèr eth torn ath mon damb un vaishèth hènt a servir sonque era fòrça deth vent... Voletz saber com a arribat enquia aciu?

Non te dediquès de seguida a navegar, perque estudiès... veterinària!

—Des de petita m'agraden es bèsties e auia ben clar que volia èster veterinària. È trebalhat quauque an de veterinària, mès ara è aguesta ocasion de trebalhar ena navegacion. E ac adòri! De moment, donc, era veterinària demore...

Anna, quines son es qualitats d'un bon navegant?

—Non i a un perfil concrèt, perque era vela —sustot era oceanica— ei ua disciplina que met fòrça causes en jòc. Tu pòs èster fòrça bon fisicament, èster ben fòrt e èster fòrça laugèr, mès se non te sabes organizar ben, ès un escaborniat o massa enventit, non arribaràs enlòc! Se bèra causa s'espante as d'èster adret entà reparar-la com cau. E sustot, se navègues damb bèth aute, as d'èster tranquil, perque i a moments de tension a on cau conservar era calma.

As trauessat un ocean tota soleta!

Non as agut pòur?

—Non, non pas... Quan ès aqui as era madeisha sensacion que quan ès apròp dera còsta, entornejada d'aigua per toti es

costats. E me trobaua ben segura damb eth vaishèth qu'auia; hège pro ans que i navegaua. A mès, era experiència hè que non ages pòur.

E se i a ua tempèsta?

—Donc m'è preparat tà saber se qué cau hèr en cas qu'arribe. E tanben sò preparada entà saber qué cau hèr s'eth vaishèth s'enfonse! Encara que demori que non passe jamès!

E se vòs dromir, com ac hès?

—Quan vau soleta e voi dromir, bèth un a d'amiar eth vaishèth, perque tostemp se botge. I a un pilòt automatic que mès o mens condusís eth vaishèth. Mès non pogui cap dromir com en casa! Dromisqui estones ben cuertes, de vint minutes; tostemp sò alèrta...

As eth temps de liéger, pensar, préner eth solei?

—Non, bric! Tostemp que pòs, pròves de dromir. Mès constantment i a trabalh a hèr: apariar causes que s'an trincat, comprovar ua causa o ua aute, préner eth vaishèth entà portar-lo mès de prèssa... Ei fòrça intens.

tèxte 2: Anna, naveganta e aventurèra

Ès a punt de hèr eth torn ath mon damb un velèr. E com serà, aguest viatge?

—Donc damb ua auta gojata, anglesa, haram ua corsa e haram eth torn ath mon, peth sud dera Tèrra, costejant era Antartida.

Damb quini vaishèts navègues, quan hès aguestes competicions?

—Eth qu'ara harè a servir ei fòrça gran, encara que non a comoditats; tot ei pensat entà qu'eth vaishèth sigue fòrça rapid. Ei com se siguesse un coche de formula

1, qu'ei pensat entà córrer e non a arren laguens. En aguest vaishèth non i a vàter, non i a docha, non i a lhets... ei tot vuet.

E com vos hètz eth minjar, quan navegatz?

—Auem com un hornet de camping e minjam minjar liofilizat, ei a díder, minjar ath quau se li a trèt era aigua e qu'un còp borit ja ei a punt entà minjar. Non ei bric dolent, encara que tròbi de mens eth pan damb tomata!

Eugènia Morer, *L'Anna, navegant i aventurera*.
Cavall Fort, núm. 1160.

Mèrca damb ua X era resposta corrècta.

1 Anna tostemp volec èster naveganta?

- a. Òc, des de ben petita volie èster naveganta.
- b. Non, de petita era causa que mès li agradaue ère cuedar bèsties.
- c. Non, sonque li agradaue préner eth solei en velèr.
- d. Òc, perque entà èster veterinària auie d'estudiar massa.

2 Qué sent Anna quan navègue?

- a. Li agrade, encara que s'engüege bèth shinhau.
- b. Li agrade e se i vò dedicar.
- c. Li agrade, encara que passe benben pòur.
- d. Li agrade, mès ara vò èster veterinària.

3 Segontes eth tèxte, perqué un bon navegant a d'èster organizat?

- a. Non cau pas èster organizat, sonque cau èster fòrt.
- b. Perque es escaborniat se maregen soent.
- c. Perque i a fòrça gent laguens dera barca.
- d. Perque cau hèr fòrça causes e ben diferents ena navegacion.

0-1

0-1

0-1

tèxte 2: Anna, naveganta e aventurèra

4 S'a de besonh ua bona preparacion fisica entara navegacion oceanica?

- a. Òc, a mès d'èster disciplinat e auer abilitats.
- b. Òc, sonque cau èster un bon atleta.
- c. Non, quinsevolh ac pòt hèr sense problèma.
- d. Non, sonque cau saber liéger mapes.

0-1

5 A naufragat bèth viatge Anna en ua competicion?

- a. Non, per sòrt non li a passat jamès.
- b. Òc, en miei d'ua tempèsta.
- c. Non, ei impossible que passe damb eth sòn vaishèth.
- d. Òc, mès d'un viatge.

0-1

6 Anna harà eth torn ath mon tota soleta?

- a. Encara s'ac a de pensar.
- b. Òc, s'estime mès viatjar soleta.
- c. Non, va a trigar acompanyant.
- d. Non, l'acompanharà ua gojata anglesa.

0-1

7 Entà hèr eth torn ath mon, Anna disposarà d'un vaishèth ben equipat?

- a. Entara navegacion òc, totun, non ei guaire confortable.
- b. Navegarà damb eth vaishèth mès bon deth mon.
- c. A un lhet comòde e un bon equip de comunicacion.
- d. Non, sonque a ua petita codina e era nevèra.

0-1

8 Com s'alimente Anna es dies que dure era trauessada?

- a. Minge pastilhes com es astronautes.
- b. Sonque minge pan damb tomata.
- c. Pòrte aliments facils de preparar.
- d. Des aliments que crompe.

0-1

tèxte 2: Anna, naveganta e aventurèra

9 Anna, quan navègue...

- a. ei escabornhada.
- b. ei nerviosa.
- c. ei erosa.
- d. ei espantada.

10 Com arribèc Anna a hèr-se ua campiona?

- a. Non a guanhat jamès ua competicion.
- b. Perque li agrade navegar e a anat perfeccionant era tecnica.
- c. Entrenant cada dia sies ores.
- d. Perque es sòns pairs la obliguèren a esforçar-se.

11 Despús de liéger eth tèxte, ditz dues causes qu'Anna a après mentres navègue.

1

2

0-1

0-1

0-1

